

YÖNETMELİK

Sağlık Bakanlığından:

MADDE BAĞIMLILIĞI TEDAVİ MERKEZLERİ YÖNETMELİĞİ**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; madde bağımlılarının ayakta veya yatarak tıbbi ve psiko-sosyal tedavileri ile tıbbi rehabilitasyonlarının yapıldığı merkezlerin açılması, işleyişi, denetlenmesi ve kapatılması ile merkezde çalışacak sağlık personelinin tespiti ve sertifikalandırılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, kamu ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarına ait yataklı sağlık tesisleri bünyesinde açılan ayakta veya yatarak hizmet veren madde bağımlılığı tedavi merkezlerini ve buralarda görev yapacak personeli kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3 üncü maddesi ile 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ve 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci, 40 ıncı ve 47 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Ayakta tedavi: Bakanlıkça yetkilendirilmiş ayakta tedavi merkezlerinde, erişkin ve çocuk-ergen hastaların ayakta yapılan tedavi uygulamalarını,
- b) Ayakta tedavi merkezi: Madde bağımlılarının ayakta teşhis, tıbbi ve psiko-sosyal tedavi ile tıbbi rehabilitasyon hizmetlerinin yapıldığı ruh sağlığı hastalıkları uzmanı bulunan kamu ve özel yataklı sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde kurulan Bakanlıkça faaliyet izni verilmiş madde bağımlılığı tedavi merkezlerini,
- c) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
- ç) Detoksifikasyon tedavisi: Vücudun, bağımlılık yapan maddeden arındırılması ve tedavi sırasında vücudun bu maddelere olan ihtiyacı sonucunda ortaya çıkan yoksunluk belirtilerinin giderilmesi için uygulanan müdahale ve tedavi usullerini,
- d) Eğitim merkezi: Madde bağımlılığı alanında görev yapacak kişilere eğitim vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş yataklı tedavi merkezlerini,
- e) Genel Müdürlük: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,
- f) Komisyon: Madde Bağımlılığı Bilim Komisyonunu,
- g) Madde bağımlılığı: 12/6/1933 tarihli ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun hükümlerine tabi tutulan maddeleri ve kullanımı; bedensel, ruhsal ve sosyal problemlere sebebiyet veren maddelerin kullanım arzusunun durdurulamaması halini,
- ğ) Merkez: Madde bağımlılığı tedavi merkezlerini,
- h) Müdürlük: Bakanlık il sağlık müdürlüklerini,
- ı) Psiko-sosyal tedavi: Hastanın remisyon süresini uzatmak, yeni psiko-sosyal beceriler kazanmasını ve topluma entegre olmasını sağlamak, yaşamını yapılandırmasına ve ruhsal sorunlarının çözümüne yardımcı olmak amacıyla yapılan tedaviyi,
- i) Tıbbi rehabilitasyon: Yataklı ve ayakta hizmet veren merkezlerde yapılan detoksifikasyon sonrası ayakta ve/veya yatarak, ilaçlı ve/veya ilaçsız psiko-sosyal tedavileri içeren, kişinin sosyal açıdan düzelmesini hedefleyen tedavi sürecini,
- j) Yatırılarak tedavi: Bakanlıkça yetkilendirilmiş yataklı tedavi merkezlerinde, erişkin ve çocuk-ergen hastaların yatırılarak yapılan tedavi uygulamalarını,
- k) Yataklı tedavi merkezi: Madde bağımlılarının ayakta ve yatarak teşhis, tıbbi ve psiko-sosyal tedavi ve tıbbi rehabilitasyon hizmetlerinin yapıldığı kamu ve özel yataklı sağlık kurum kuruluşlarında kurulan Bakanlıkça faaliyet izni verilmiş madde bağımlılığı tedavi merkezlerini,
- l) Yerine koyma tedavisi: Kişinin bağımlı olduğu maddenin yerine geçen ve bağımlı olduğu madde isteğini engelleyerek, sosyal, fiziksel ve psikolojik zararları azaltmak amacı ile

agonist ya da kısmi agonist bir ilaçla yapılan tedaviyi,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Madde Bağımlılığı Bilim Komisyonu

Komisyonun teşkili

MADDE 5 – (1) Madde bağımlılığı alanında görüş vermek üzere Bakanlıkça, Madde Bağımlılığı Bilim Komisyonu teşkil edilir. Komisyon, Genel Müdür veya görevlendireceği bir daire başkanının başkanlığında;

a) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu ve Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumundan birer daire başkanı,

b) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna bağlı eğitim ve araştırma hastanelerinden ve tıp fakültelerinin ruh sağlığı ve hastalıkları anabilim dalı öğretim üyelerinden ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı eğitim görevlisi veya öğretim üyesi ve çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı olmak üzere toplam yedi kişi,

c) Tıp fakültelerinin tıbbi farmakoloji anabilim dalından veya Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna bağlı eğitim ve araştırma hastanelerinden bir tıbbi farmakoloji uzmanı,
olmak üzere toplam onbir üyeden oluşur.

(2) Komisyon üyeleri iki yıl süre ile görev yaparlar. Yeni komisyon üyeleri seçilinceye kadar mevcut üyelerin görevi devam eder. Herhangi bir sebeple üyeliğin boşalması halinde, kalan süreyi tamamlamak üzere yeni üye seçilir. Üyeliğe aynı usulle tekrar seçilmek mümkündür. Seçilmiş üyelerden kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın iki defa üst üste veya bir üyelik döneminde yıllık izin, hastalık ve mazeret izinleri hariç toplam üç defa katılmayan üyenin komisyon üyeliği sona erer.

Komisyonun çalışma usûl ve esasları

MADDE 6 – (1) Komisyon; yılda en az iki defa olmak kaydıyla, ihtiyaca ve Bakanlığın daveti üzerine, Genel Müdürlük tarafından önceden belirlenmiş toplantı gündemine göre toplanır. Toplantı daveti; toplantı tarihi, yeri ve gündemi ile birlikte en az yedi gün önce üyelere yazılı ve/veya elektronik olarak bildirilir. Bakanlık gerekli hallerde, komisyonu olağan toplantılar dışında da toplantıya davet edebilir.

(2) Komisyon, üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oylarda eşitlik olması halinde, Başkanın görüşünün olduğu tarafın görüşü kabul edilmiş sayılır.

(3) Komisyon kararları, karar defterine yazılır ve toplantıya katılan üyelerce imzalanır. Karara muhalif olanlar, şerh koymak suretiyle kararları imza ederler. Muhalif görüş gerekçesinin karar altında veya ekinde belirtilmesi zorunludur. Bakanlık, gerektiğinde ulusal veya uluslararası alanda madde bağımlılığı tedavisinde uzman olan kişileri veya uzmanlık kuruluşlarının temsilcilerini, bilimsel görüşlerini almak üzere Komisyona davet edebilir veya bunlardan yazılı görüş isteyebilir.

Komisyonun görevleri

MADDE 7 – (1) Komisyonun görevleri şunlardır:

a) Madde bağımlılığı tedavisinin gelişimini izleyerek, Bakanlıkça belirlenecek ulusal stratejiler konusunda görüş bildirmek.

b) Madde bağımlılığı tedavi usûlleri ile ilgili tanı ve tedavi protokollerini oluşturmak ve gerektiğinde güncellemesi konusunda görüş bildirmek.

c) Bakanlığın talebi üzerine merkezlerin yıllık faaliyetlerini değerlendirmek, gerektiğinde merkezleri yerinde incelemek ve alınması gereken tedbirler konusunda görüş bildirmek.

ç) Madde bağımlılığı konusunda eğitim verecek merkezleri ve eğitimin kapsamını belirlemek.

d) Bakanlıkça belirlenecek diğer konularda görüş bildirmek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yataklı ve Ayakta Tedavi Merkezlerinin Kurulması

Kurulma

MADDE 8 – (1) Merkez, sadece kadrosunda ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı bulunan yataklı tedavi kurum ve kuruluşlarında kurulabilir.

(2) Merkez, Bakanlıktan izin alınması kaydıyla kurulabilir.

(3) Bakanlıkça verilen izin üzerine, kamu ve özel hastaneler bünyesinde merkez kurmak

üzere gerekli düzenlemeler yapılır. Özel hastaneler merkez kurmaya ilişkin tüm düzenlemelerini 27/3/2002 tarihli ve 24708 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Hastaneler Yönetmeliği çerçevesinde yapar.

(4) Ek-10’da belirtilen uyuşturucu madde testlerini yapacak veya yapılmasını sağlayabilecek kamu ve özel yataklı sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde ayakta tedavi merkezi veya yataklı tedavi merkezleri olmak üzere merkez kurulabilir.

Planlama

MADDE 9 – (1) Bakanlık gerektiğinde, ilin demografik yapısı, madde bağımlılığı hastalarının bölgesel dağılımı gibi özellikleri dikkate alarak ülke genelinde merkezler için planlama yapabilir. Planlamaya ihtiyaç duyulması halinde Bakanlıkça duyuru yapılır.

Ön izin

MADDE 10 – (1) Madde bağımlılığı tedavi merkezi açmak isteyen kurum ya da kuruluşlar Bakanlıktan ön izin alır. Bunun için ek-6’da yer alan dilekçe ile müdürlüğe başvurur.

(2) Yapılan başvuruyu değerlendirmek üzere müdürlük nezdinde bir değerlendirme komisyonu oluşturulur. İl değerlendirme komisyonu; müdür veya görevlendireceği bir müdür yardımcısının başkanlığında, ilgili şube müdürü, ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı ve bir teknik eleman olmak üzere en az dört kişiden oluşur. İl değerlendirme komisyonu başvuru dilekçesini ilin yapısı, ihtiyaçları, hasta potansiyeli gibi konularda değerlendirir. İl değerlendirme komisyonu sonucu bir rapor halinde müdürlüğe sunar.

(3) İl değerlendirme komisyonu raporu ve müdürlüğün uygun görüşü ile başvuru Bakanlığa iletilir. Bakanlık tarafından merkez açma talebi bulunan il, ülke genelinde yapılan planlama ve ilgili komisyonun raporuna göre değerlendirme yaparak o ilde merkez açılıp açılmayacağına karar verir. Uygun görülen başvurular için Bakanlıkça ön izin verilir.

Başvuru ve faaliyet izni

MADDE 11 – (1) Bakanlıkça, bünyesinde merkez açılmasına ön izin verilen kurum ve kuruluşlar ek-7’de yer alan belgeler ve ek-8’de yer alan dilekçe ile birlikte izin tarihinden itibaren üç ay içerisinde müdürlüğe başvurur, bu süre içerisinde başvurmayanların izinleri iptal edilir.

(2) Başvuru dosyasının; bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğu müdürlük tarafından öncelikle dosya üzerinde değerlendirilir.

(3) Ek-7’de yer alan başvuru dosyası tam olan merkezler, il değerlendirme komisyonu tarafından personel, bina, tıbbî donanım ve araç-gereçler ile bu Yönetmeliğin öngördüğü diğer hususlara uygunluk yönünden yerinde incelenir ve sonuçları bir rapor halinde müdürlüğe sunulur.

(4) Ek-7’de yer alan başvuru dosyası tam olan ve yerinde yapılan incelemede fiziki koşulları uygun bulunan merkezler için Müdürlükçe ek-9’da yer alan madde bağımlılığı tedavi merkezi faaliyet izin belgesi düzenlenir ve Özel Hastaneler Yönetmeliği gereğince özel hastane faaliyet izin belgelerinin müdürlükçe düzenlenen ilgili bölümüne eklenir. Bu durumla ilgili Bakanlığa bilgi verilir.

(5) Yerinde yapılan incelemede fiziki koşulları uygun olmayan merkezlere, eksikliklerin giderilmesi için üç aya kadar ek süre verilebilir. Bu süre sonunda eksikliklerini gidermeyen merkezlerin başvuruları gerekçeleri belirtilmek suretiyle müdürlükçe reddedilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yataklı Tedavi Merkezlerinin Sahip Olması Gereken Fiziki Şartlar ve Personel Durumu

Bina durumu

MADDE 12 – (1) Merkez, madde bağımlılığı tedavisi için ayrılmış en az 10 yatağa sahip, ek-10’da belirtilen uyuşturucu madde testlerini yapabilecek laboratuvarı bünyesinde bulunduran veya bu hizmeti sunan laboratuvarlardan hizmet alan kamu ve özel yataklı sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde kurulur.

(2) Bünyesinde hem erişkin hem de çocuk-ergen tedavi hizmetinin verileceği merkezlerde; çocuk-ergen servisi yetişkin servisinden tamamen izole, mümkünse farklı bir binada bulunur. Farklı bir binanın olmaması durumunda giriş ve çıkış, bahçesi, yemekhanesi ve benzeri alanları tamamen yetişkin hastalardan izole olur.

Hasta odaları

MADDE 13 – (1) Yataklı tedavi merkezlerinde güvenlik esastır. Merkezin bina, duvar,

pencere ve kapıları ile iç dizaynı hastaların güvenliğini sağlayacak şekilde yapılır. Genel hastane içinde açılacak merkezlerin, hastanenin diğer birimleri ile güvenlik açısından giriş çıkışlarda izolasyonu sağlanır ve klinik giriş kapısı denetim altında tutulur. Hastaların kendine ve çevresine zarar verme ihtimali göz önüne alınarak alt katlarda olması tercih edilir.

(2) Güvenlik açısından pencere çerçeveleri sağlam malzemelerden ve ağır darbelere dayanıklı olur. Pencere camları kırılmaz ve dış pencerelerinin kısmi açılan emniyet tertibatı bulunur. Hasta odalarının pencerelerinde güvenliği sağlayacak şekilde ve estetiğe uygun özel çelik kafesler yapılır.

(3) Hasta oda kapıları dışarıdan müdahale ile açılabilir kilit sistemine sahip olur. Hasta odalarında hastanın kendine zarar verme ihtimaline karşı banyodaki askılıklar bel hizası altında tutulur veya otuz kilo üstünde ağırlığı taşıyamaz özelliği olur.

(4) Banyoda kırılmaz özellikli ayna duvara gömülü olur. Banyo ve tuvaletlerin kapıları dışarıdan müdahale ile açılabilir kilit sistemine sahip olur.

(5) Engelli hastalar için, hasta yatak sayısı otuz ve altında olan merkezlerde en az bir olmak kaydıyla ve ilave her otuz hasta yatağına bir eklenmek suretiyle, ilgili mevzuata uygun nitelikte engelli hasta odası tesis edilir.

(6) Tek yataklı hasta odaları en az dokuz metrekare, birden fazla yataklı odalarda yataklar ayrılabilir olur ve hasta yatağı başına yedi metrekare alan olur.

Özellikli bakım ve tedavi odası

MADDE 14 – (1) Merkezlerde, detoksifikasyon tedavisinin yapıldığı ve ortaya çıkabilecek komplikasyonların takibi için özellikli bakım ve tedavi odası bulunması gerekir. Merkezler asgari on yataklı açılır. Bunun iki yatağı özellikli tedavi ve bakım yatağı olarak ayrılır ve yatak en az 12 metrekare olur. Her 15 yatağına bir adet özellikli tedavi ve bakım yatağı eklenir. Tedavi merkezi hastane binası bünyesinde yer alıyor ise özellikli bakım ve tedavi odası olarak hastanenin yoğun bakım ünitesi kullanılır. Bu yataklardan birisi gereken hallerde engellilerin de tedavi edilebileceği şekilde düzenlenir.

(2) Özellikli bakım ve tedavi odasında, görevli sağlık personeline hastaların sürekli gözetim ve izlenmesine uygun nitelikte bir mekân oluşturulur ve 13 üncü maddede yer alan güvenlik tedbirleri sağlanır.

(3) Bu odalarda ek-3'te sayılan tıbbi cihaz ve malzemeler bulundurulur. Bu ünitenin, hasta ve ziyaretçi alanları ile doğrudan bağlantısı olamaz. Özellikli bakım ve tedavi odalarında yatan hastalar, hemşire istasyonundan izlenebilecek şekilde, yataklar arası uygun biçimde ve kişi mahremiyetini sağlayacak şekilde ayrılır.

Poliklinik ve görüşme odası

MADDE 15 – (1) Merkezlerde poliklinik muayene odası, yeterli şekilde aydınlatılan ve havalandırılan, uzmanlık dalına uygun araç-gereç ve donanıma haiz olur.

(2) Merkezlerde asgari bir adet olmak üzere psikolog ve sosyal çalışmacıların hastalar ve aileleri ile görüşmek ve test uygulamak üzere kullanacakları yeterli şekilde aydınlatılan ve havalandırılan en az altı metrekare büyüklüğünde hasta görüşme odası olur.

Çok amaçlı grup terapi alanı

MADDE 16 – (1) Merkezlerde grup terapileri için, genel toplantı ve eğitimlerin yapılabileceği en az 20 m² büyüklüğünde gerekli donanıma sahip, yeterli büyüklükte bir alan ayrılır. Yatak sayısına ve uğraşının özelliğine göre birden fazla grup terapi alanı ve uğraş terapi odası oluşturulur.

Diğer alanlar

MADDE 17 – (1) Merkezlerde tedavi ekibinin kullanacağı, hasta değerlendireceği ve rutin toplantılarını yapacakları toplantı odası bulunur.

(2) Bina içinde veya dışında, hastaların en az iki farklı dalda spor yapmasına imkan sağlayan teknik donanıma haiz spor alanları ayrılır.

(3) Merkezlerde hem hastalar ve hem de personel için ayrı ayrı olmak üzere yeterli sayıda erkek ve kadın tuvaleti ve banyosu bulunur. Tuvalet ve banyo kapılarının dışa doğru açılması zorunludur. Engelliler için ilgili mevzuata uygun nitelikte, her merkezde asgari bir olmak kaydı ile ilave her otuz yatak için bir adet olmak üzere ayrı tuvalet ve banyo bulunur. Poliklinik katında en az bir adet engelli tuvaleti bulunur.

(4) Tıbbî atıklar ve çöpler için 22/7/2005 tarihli ve 25883 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tıbbî Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak gerekli tedbirler alınır.

(5) Merkezlerde çalışan bütün personel için binanın durumuna ve personel sayısına göre

yeterli miktarda çalışma odası, giyinme dolabı, tuvalet ve lavabo bulunur. Nöbet tutan personel için dinlenme yerleri ayrılır.

(6) Hasta mahremiyeti dikkate alınmak şartıyla, merkezin tüm alanlarını gözetleyebilecek şekilde güvenlik kameraları yerleştirilir ve kamera görüntüleri sürekli takip edilir. Bu kayıtlar 30 gün süre ile saklanır.

(7) Merkezlerde ilaçların güvenliği sağlanır.

(8) Merkezlerde, emniyet gözetim zincirine uygun şekilde biyolojik materyal alınır ve uygun saklama alanı oluşturulur.

(9) Yataklı tedavi merkezlerinde asgari olarak ek-2'de belirtilen tıbbi cihaz ve malzemeler bulundurulur.

Personel durumu

MADDE 18 – (1) Merkezlerde ilgili Tebliğe göre sertifikalı personel çalışabilir. Ancak görevlendirilecek yeterli sayıda sertifikalı personel bulunmadığı takdirde aynı unvana sahip personel bu merkezlerde görevlendirilir. Bu durumda görevlendirilen personel açılacak ilk eğitime tabi tutulur. Merkezlerde asgari olarak, ek-4'teki tabloda yer alan personel bulundurulur.

(2) Merkezlerde, hastaların yaş grubuna ve meslek tercihlerine göre görevlendirilecek öğretmen, uğraş terapisti yapabilecek spor eğitimcisi, sanat eğitimcisi ve benzeri eğitimciler ile tercihen tedavi görmüş ve madde bağımlılığı konusunda eğitilmiş eski madde kullanıcılarından tedavi ekibi içinde yer almasında yarar görülecek bir kişi görev alır.

(3) Tüm merkezlerde yeterli sayıda memur ve/veya tıbbi sekreter, destek ve güvenlik personeli bulundurulur.

Personelin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 19 – (1) Hastaların tıbbî açıdan izlenmesinden, tedavilerinin planlanmasından ve hastalara tıbbî yönden faydalı olacak idarî tedbirlerin belirlenmesinden, sorumlu olmak üzere ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı sorumlu uzman tabip olarak görev yapar. Çocuk-ergen bağımlılık tedavi servislerinden çocuk ergen ruh sağlığı uzmanı sorumludur. Ancak çocuk ergen ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı bulunmaması durumunda ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı çocuk-ergen servisinden sorumludur.

(2) Her merkezde, tedavi protokolüne göre hastalara tedavi uygulamak, hastaları tıbbî yönden izlemek, tedavi seansları ile ilgili hastanın dosyasına gözlem notunu kaydetmek, Yönetmeliğe uygun idarî ve tıbbî tedbir ve şartları gözetmek, akut komplikasyonlarda ilk müdahaleyi yapmak ve hizmetin 24 saat boyunca devamlılığını sağlamak ile görevli ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı veya tabip bulunur. Tedavi protokolleri merkezdeki ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı tarafından belirlenir.

(3) Merkezlerde, hastaların psikolojik sorunlarının çözümlenmesine yardım edecek, çeşitli psikolojik test ve ölçekleri uygulayarak hastaların sorunlarının belirlenmesine, hastalara iletişim becerisi ve problem çözme becerisi kazandırmaya yardımcı olacak psikolog bulundurulur.

(4) Merkezlerde, bireye ve aileye yönelik sosyal hizmet uygulamalarını yürütmekle görevli ve psiko-sosyal tedavi ekibinin bir parçası olarak sosyal çalışmacı bulundurulur.

(5) Merkezlerde, hastanın her türlü tıbbî bakımını sorumlu tabibin ve tabibin tedavi planına göre yapmak, hastalara eğitim vermek, rutin hasta takiplerini yapmak ve tedavilere ilişkin kayıtları tutmak ve ilgili mevzuat ile kendilerine verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere hemşire/sağlık memuru bulundurulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ayakta Tedavi Merkezlerinde Bulundurulması Gereken Bölümler

Poliklinik ve görüşme odası

MADDE 20 – (1) Merkezlerde; poliklinik muayene odası, yeterli şekilde aydınlatılan ve havalandırılan, uzmanlık dalına uygun araç, gereç ve donanım bulundurulur.

(2) Merkezlerde asgari bir adet olmak üzere psikolog ve sosyal çalışmacıların hastalar ve aileleri ile görüşmek ve test uygulamak üzere kullanacakları yeterli şekilde aydınlatılan ve havalandırılan en az altı metrekare büyüklüğünde hasta görüşme odası olur.

Çok amaçlı grup terapi alanı

MADDE 21 – (1) Grup terapileri için, genel toplantı ve eğitimlerin yapılabileceği en az 10 m² büyüklüğünde gerekli donanıma sahip ve yeterli büyüklükte alan ayrılır.

Personel durumu

MADDE 22 – (1) Merkezlerde, bu konuda eğitim almış sertifikalı personel çalışır. Ancak görevlendirilecek yeterli sayıda sertifikalı personel bulunmadığı takdirde aynı unvandan personel

bu merkezlerde görevlendirilir. Bu durumda görevlendirilen personel açılacak ilk eğitime tabi tutulur. Merkezlerde asgari olarak, ek-5'teki tabloda yer alan personel bulundurulur.

(2) Merkezlerde, hastaların yaş grubuna ve meslek tercihlerine göre görevlendirilecek öğretmen, uğraş terapisti yapabilecek spor eğitimcisi, sanat eğitimcisi ve benzeri eğitimciler ile tercihen tedavi görmüş ve madde bağımlılığı konusunda eğitilmiş eski madde kullanıcılarından tedavi ekibi içinde yer almasında yarar görülecek bir kişi görev alır.

(3) Tüm merkezlerde yeterli sayıda memur ve/veya tıbbi sekreter, destek ve güvenlik personeli bulundurulur.

ALTINCI BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Eğitim verecek merkezlerin tespiti

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmeliğe göre açılma izni almış olan eğitim ve araştırma hastaneleri ve üniversite hastaneleri bünyesindeki merkezlere Komisyonun görüşü alınarak Bakanlıkça eğitim merkezi yetkisi verilir.

Kayıt ve bildirim

MADDE 24 – (1) Merkezlere, muayene, teşhis ve tedavi amacıyla başvuran hastalar ile ilgili olarak yapılan tıbbî ve idarî işlemlere ilişkin kayıtların ilgili mevzuata uygun olarak düzenli bir şekilde tutulması zorunludur.

(2) Merkezlerde hastalara ilişkin olarak tutulan bütün kayıtların gizliliği esastır. Ancak merkezlerden istenilen bilgilerin, gizlilik prensibi gözetilmek suretiyle Bakanlığa gönderilmesi zorunludur.

Merkezlerinin denetlenmesi ve yaptırımlar

MADDE 25 – (1) Merkezler; Bakanlıkça yapılacak olan olağan ve olağan dışı denetimler hariç, ek-11'de yer alan madde bağımlılığı tedavi merkezleri denetleme formu esas alınarak biri ruh sağlığı hastalıkları uzmanı olmak kaydıyla en az iki kişiden oluşan denetim ekibince iki yılda bir kez müdürlükçe denetlenir.

(2) Müdürlük denetim ekipleri tarafından yapılan denetimlerde tespit edilen eksiklikler ile orantılı olarak merkezlere eksikliklerin giderilmesi için altı aya kadar süre verilir. Süre sonunda eksikliklerin tam olarak giderilemediği durumlarda müdürlükçe üç aya kadar ek süre verilir. Bu durum hastanenin mesul müdürüne/başhekimliğe yazılı olarak bildirilir. Belirlenen süreler zarfında eksikliklerin giderilmesi zorunludur. Müdürlükçe yapılan işlemler, ayrıca rapor halinde Bakanlığa sunulur.

(3) Ek-11'de yer alan madde bağımlılığı tedavi merkezleri denetleme formuna göre yapılan denetim sonucunda, tespit edilen eksiklikler ile orantılı olarak eksikliklerin giderilmesi için müdürlükçe bir ay ile altı ay arası süre verilir. Verilen süre sonunda gerekli düzenlemelerin yapılmadığı, faaliyete esas kriterlerin kaybedildiği ve/veya hastaların tanı, tedavi ve takibinin olumsuz etkilendiğinin tespit edildiği durumlarda müdürlük tarafından rapor tutularak Bakanlığa gönderilir. Bakanlık, Müdürlükçe gönderilen raporu incelemek suretiyle faaliyet izninin iptal edilip edilmeyeceğine karar verir.

(4) Faaliyet izinleri iptal edilen merkezlerde tedavi gören hastalar, hastaların tedavileri aksatılmaksızın müdürlük tarafından, sağlık güvencelerine göre veya hastaların talebi doğrultusunda diğer merkezlere nakledilir.

(5) Merkezler, standart tedavi yöntem ve protokolleri dışındaki hiçbir tedavi şeklini Bakanlığın izni olmadan uygulayamaz.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 26 – (1) 16/2/2004 tarihli ve 25375 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Mevcut merkezlerin uyumu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce madde bağımlılığı tedavisi yapmakta olan merkezler, bu Yönetmeliğin fiziki ve bina standartlarına ilişkin hükümlerini beş yıl, diğer şartlarını da iki yıl içerisinde sağlar. Uyum sağlayıncaya kadar mevcut merkezler ek-1'de belirtilen ilaç raporunu düzenleyebilir. Belirlenen süre sonunda bu Yönetmeliğe uygun hale gelmeyen merkezlerin faaliyet izinleri Bakanlıkça iptal edilir.

Yürürlük

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 28 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

Ek-1

MADDE BAĞIMLILIĞI TEDAVİSİNDE KULLANILAN İLAÇ VE MADDE LİSTESİ

Madde bağımlılığı tedavisinde kullanılacak ilaç ve maddeler şunlardır:

- a. Buprenorfin/naloksan, Buprenorfin.
- b. Benzeri diğer opiat agonist, antagonist, parsiyel agonist ve parsiyel antagonistler.
- c. Ruhsatlandırılmış veya ruhsatlandırılacak bağımlılık tedavisi endikasyonu olan ve bağımlılık yapıcı gücü olan ilaçlar Bakanlık kararı ile bu listeye eklenir.

Ek-2

**YATAKLI TEDAVİ MERKEZLERİNDE BULUNDURULMASI GEREKEN TIBBİ CİHAZ
VE MALZEMELERİN TÜRLERİ VE MİKTARLARI**

Kliniklerde Bulunması Gereken Tıbbi Cihazlar	
Türü	Miktarı
Tansiyon aleti	3 adet
Stetoskop	3 adet
Ambu seti	1 adet
Aspiratör	1 adet
Seyyar oksijen tüpü	2 adet
Defibrilatör	1 adet
Elektrokardiyograf	1 adet
Acil müdahale çantası veya dolabı	1 adet
Air larengoskop-ambu (airway-kanül-acil ampuller içeren)	1 adet
Karyola (3 parçalı ayak ve başucu ayarlanabilir)	Asgari miktarda
Tedavi arabası	1 adet
Tekerlekli sandalye	1 adet
Tekerlekli sedye	1 adet

Ek-3**ÖZELLİKLİ BAKIM ÜNİTESİ OLAN MERKEZLERDE BULUNDURULMASI ZORUNLU
TIBBİ CİHAZ VE MALZEMELERİN TÜRLERİ VE MİKTARLARI**

Türü	Miktarı
Özellikli bakım yatağı	2 adet
Seyyar oksijen tüpü	2 adet
Deve boynu	2 adet
İlaç dolabı	1 adet
Monitör	2 adet
Respiratör	2 adet
Test balonu	Asgari miktarda
Perfüzör	6 adet
Perfüzör ayağı	1 adet
Eskabo (basamak)	1 adet
Defibrilatör	1 adet
Ambu	1 adet
Larengoskop	1 adet
Oksijen tüpü	1 adet
Guide	1 adet
Mayi askısı	3 adet
Hasta başı merkezi hava oksijen vakum sistemi	3 adet
Seyyar aspiratör	1 adet
Hasta ısıtma sistemi	3 adet
Nebulizatör	1 adet
Benmari	1 adet
Elektrokardiyograf	1 adet
Negatoskop	3 adet
Işıldak	1 adet
Havalı yatak	1 adet
Mobil röntgen cihazı	1 adet
Pulse oksimetre kablosu	1 adet
Kan pompası	3 adet
Buzdolabı	1 adet
Oda derecesi	1 adet
Steril acil müdahale seti	1 adet
Yıkama ve kurutma makinası (sterilizasyon)	1 adet
Buz makinası	1 adet
Tıbbi atık kovası	4 adet
Kuru hava tüpü	1 adet
Tekerlekli sandalye	1 adet
Sedye	1 adet
Tartı	1 adet

Ek-4

YATAKLI TEDAVİ MERKEZLERİNDE ÇALIŞAN PERSONELİN UNVAN VE ASGARİ SAYILARI

Personelin Unvanı ve Niteliği	10-19 Yatak	20-39 Yatak	40-59 Yatak	60 ve Üzeri Yatak
*Uzman tabip (ruh sağlığı ve hastalıkları) /Tabip	1	2	3	4
Psikolog (tercihen madde bağımlılığı tedavisi kursu görmüş)	1	2	3	4
Sosyal çalışmacı	1	1	2	2
Hemşire/sağlık memuru (tercihen madde bağımlılığı tedavisi kursu görmüş)	6	8	10	12

* Tabloda belirtilen sayılara sorumlu uzman dâhildir. Uzman tabibin yetersiz olduğu merkezlerde belirtilen sayının en az yarısı uzman tabip olmak şartıyla sertifikalı tabi görevlendirilebilir.

Ek-5

AYAKTA TEDAVİ MERKEZLERİNDE ÇALIŞAN PERSONELİN UNVAN VE ASGARİ SAYILARI

Ayakta Tedavi Merkezleri

Personelin Unvanı ve Niteliği	Sayısı
Uzman tabip (ruh sağlığı ve hastalıkları)*	1
Psikolog (tercihen madde bağımlılığı tedavisi kursu görmüş)*	1

*Hasta sayısına ya da yapılan psiko-sosyal tedavi türüne göre sayısı arttırılabilir.

Ek-6

FAALİYET İZİNİ BAŞVURU DİLEKÇESİ

(İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜNE)

Kurum/Kuruluşun adı:	
Tedavi Merkezi Yatak Kapasitesi*	
Merkez Sorumlu Uzmanı Adı- Soyadı	
Tedavi Merkezinde Çalışacak Personel**	
Adresi:	
<p>*Ayakta Tedavi Merkezleri için geçerli değildir.</p> <p>**Yataklı ve Ayakta Tedavi Merkezleri başvuru öncesi personel durumunu bu Yönetmeliğe göre belirtilir.</p> <p>Yukarıda adı ve bilgileri belirtilen kurum/kuruluştaki ayakta/yatarak madde bağımlılığı tedavi merkezi olarak hizmet vermek istiyorum. İzin işlemlerinin başlatılması için gereğini arz ederim.</p> <p>.../.../....</p> <p>Adı-Soyadı imza</p>	

Ek-7

BAŞVURU DOSYASI

Tedavi Merkezlerinin Başvuru Belgeleri (Başvuru yapılırken aşağıdaki evrak sıralamasına uyulması zorunludur)	
1.	Ek-6'ya uygun olarak doldurulan izin başvuru dilekçesi.
2.	Bu Yönetmelikte belirtilen şartlara uygunluğunun yazılı beyan formu (ek-8).
3.	Merkezlerde bulundurulması gereken bölümler, fizikî koşullar, yerleşim ve kullanım alanlarını gösteren, kurum amiri tarafından onaylanmış olan planı.
4.	Merkezin her katı için ayrı düzenlenmiş, yerleşim ve kullanım alanlarını gösteren müdürlük tarafından onaylanmış "Özel Hastane Ruhsatı ve Faaliyet İzin" Belgesi.
5.	Merkezde kullanılacak olan tıbbî araç ve gereçlerin kurum amirince onaylanmış envanteri.
6.	Merkezde görev yapacak personelin bu Yönetmelik uyarınca istenilen meslekî sertifikaları ile diplomalarının ve uzmanlık belgelerinin kurum amirince onaylı örnekleri.
7.	Özel merkezlerde, müdürlük tarafından onaylı tabip ve tabip dışı personelin "Personel Çalışma Belgesi".
8.	Uyuşturucu madde testlerinin yapıldığı laboratuvarın ruhsatı/faaliyet izin belgesi

*Kamu kurum ve kuruluşları tarafından açılacak yataklı tedavi merkezlerinde (1), (2) ve (3) bentlerinde sözü edilen belgeler haricinde diğer bentlerdeki belgeler istenilmez.

Ek-8

YÖNETMELİKTE BELİRTİLEN ŞARTLARA UYGUNLUĞUNA DAİR BEYAN

İL	
Kurum/Kuruluşun Adı	
Adres ve İletişim Bilgileri	
Uygulama Tipi (Ayakta/Yatarak)	

Yukarıda bilgileri verilen tedavi merkezinin Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezleri Yönetmeliğinde belirtilen şartlara uygun olduğunu beyan ediyorum.

Tarih/İmza

Genel Sekreter/Başhekim/Mesul Müdürünün

Adı-Soyadı

Ek-9

T.C.

SAĞLIK BAKANLIĞI

MADDE BAĞIMLILIĞI TEDAVİ MERKEZLERİ FAALİYET İZİNİ

<u>Faaliyet İzin Belgesinin</u> Tarihi: Sayısı:				
<u>Merkezin Açıldığı</u> Kurumun Adı: Adresi:				
<u>Merkezin</u> Adı: Adresi:				
Merkezden Sorumlu Uzmanın Adı-Soyadı				
Uygulama Tipi*	Erişkin	Yataklı ☐	Yatak Sayısı	Ayakta ☐
	Çocuk-Ergen	Yataklı ☐	Yatak Sayısı	Ayakta ☐
Adresi				
Merkezin Yataklı Tedavi Kurumundaki Konumu		Hastane Bünyesinde ☐	Ayrı Adreste ☐	

*Merkezin ayakta mı yatarak mı hizmet vereceği ve yatak sayısı açıkça belirtilir.

Yukarıda adı ve adresi belirtilen tedavi merkezinin faaliyet göstermesi Sağlık Bakanlığınca uygun görülmüştür.

.../.../...
Onaylayanın
Adı-Soyadı
İmza

Ek-10

Tedavi Merkezlerinde;

- Amfetamin ve/veya türevleri,
- Opiat ve/veya türevleri,
- Cannabis ve/veya sentetik cannabis,
- Benzodiazepin,
- Kokain,

yapılan uyuşturucu madde testleri yapılır ve ayrıca günün şartlarına göre diğer uyuşturucu madde testlerinin yapılması sağlanır.

Ek-11**MADDE BAĞIMLILIĞI TEDAVİ MERKEZLERİ DENETLEME FORMU**

Merkezin Adı:

Tarih:

Açıklama:

	Genel Kriterler	Evet	Hayır	Açıklama
1	Ek-2 ve ek-3'teki tıbbî donanım ile malzemeler mevcut mu?			
2	Hastanede/Merkezde alınmış olan izne uygun tedavi ve çalışma usulü uygulanıyor mu?			
3	Bünyesinde hem erişkin hem de çocuk-ergen tedavi hizmetinin verildiği merkezlerde; çocuk-ergen servisi yetişkin servisinden tamamen izole, giriş ve çıkışı, bahçesi, yemekhanesi ve benzeri alanları tamamen yetişkin hastalardan ayrı mı?			
4	Hastanede/Merkezde genel güvenlik tedbirleri sağlanmış mı?			
5	Hastanede/Merkezde hasta odalarında 13 üncü maddeye göre güvenlik tedbirleri sağlanmış mı?			
6	Hasta odaları 13 üncü madde ile belirlenen fiziki standartlara uygun mu?			
7	Hastanede/merkezde engelli hasta odası bulunuyor mu?			
8	Hastanede/Merkezde özellikli bakım ve tedavi odası 14 üncü maddedeki standartlara göre mevcut mu?			
9	Hastanede/merkezde poliklinik ve görüşme odası 15 ve 20 nci maddesinde belirtilen standartlara uygun mu?			
10	Hastanede/Merkezde çok amaçlı oda 16 ve 21 inci maddelerde belirtilen standartlara uygun mu?			
11	Hastanede/Merkezde tedavi ekibinin kullanacağı toplantı odası bulunuyor mu?			

12	Hastane/Merkez içerisinde veya dışarısında hastaların spor yapacağı alanlar mevcut mu?			
13	Hastanede/merkezde bu yönetmeliğin 17 nci maddeye göre yeterli sayıda tuvalet, banyo ve lavabo bulunuyor mu?			
14	Hastanede/merkezde ihtiyacı karşılayacak nitelikte güvenlik kayıt sistemleri mevcut mu?			
15	Hastanede/Merkezde çalışan tabipler madde bağımlılığı konusunda sertifikaya sahip mi veya sertifika eğitimi için Bakanlığa başvurmuş mu?			
16	Hastanede/Merkezde çalışan Görevli hemşireler madde bağımlılığı konusunda sertifikaya sahip mi veya sertifika eğitimi için Bakanlığa başvurmuş mu?			
17	Hastanede/merkezde çalışan sosyal çalışmacı ve psikolog madde bağımlılığı konusunda sertifikaya sahip mi veya sertifika eğitimi için Bakanlığa başvurmuş mu?			

Değerlendirme Sonucu

Komisyon Başkanı

Üye

Üye

Üye